

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Baltay Levente ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű felperes neve (I. rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (II. rendű felperes címe) II. rendű, III.rendű felperes neve (III. rendű felperes címe) III. rendű, IV.rendű felperes neve (IV.rendű felperes címe) IV. rendű, V.rendű felperes neve (V.rendű felperes címe) V. rendű, VI.rendű felperes neve (VI.rendű felperes címe) VI. rendű, VII.rendű felperes neve (VII. rendű felperes címe) VII. rendű, VIII.rendű felperes neve (VIII. rendű felperes címe) VIII. rendű felpereseknek, ... jogtanácsos által képviselt Magyar Fejlesztési Bank Zrt. (1365 Budapest, Pf. 5.) alperes ellen, akinek pernyertessége érdekében dr. Ebergényi Imre ügyvéd (címe) által képviselt Alperesi beavatkozó (címe) beavatkozott, közérdekű adat kiadása iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2011. május 17. napján meghozott, 19.P.20.475/2011/10. számú ítélete ellen az alperes részéről 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint együttes első-és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperesek keresetükben azt kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest azon közérdekű adatok kiadására, melyekből megállapítható, hogy az alperes, illetőleg jogelődje 1998-tól nyújtott-e bármilyen hitelt vagy kölcsönt a ...nek, a ...nak, a ...nak, illetve a ...-nek. Ezzel összefüggésben kérték kiadni azon adatokat, hogy 1998-tól kezdve mely szervezet, milyen célra, milyen összegű kölcsönt és hitelkeretet kapott. Kérték továbbá a kölcsönök, illetőleg hitelek biztosító szerződések másolatát,

azok minden mellékletével, kiegészítésével és módosításával együtt. Tájékoztatást kértek arról, hogy a hitel- és kölcsönösszegeket mely szervezetek, milyen mértékben és milyen időpontban használták fel. Kérték továbbá azon adatok kiadását is, hogy a hitel- vagy kölcsönösszegek visszafizetése milyen formában történt és, hogy a megjelölt szervezeteknek van-e lejárt tartozása az alperes felé. Ezzel összefüggésben kérték a tartozás összegének közlését és, hogy az alperes milyen intézkedéseket tett ezeknek a behajtására.

A felperesek alapvetően azzal érveltek a keresetükkel kapcsolatosan, hogy amennyiben az alperes hitelt, illetőleg kölcsönt nyújtott a felsorolt szervezeteknek, akkor állami pénzek kerültek a magyar ..., és az ezzel kapcsolatos adatokat jogosultak megismerni.

Az alperes kérte a felperesek keresetének elutasítását.

Előadta, hogy a hitelintézeti tevékenységre irányadó jogszabályok alapján az adatszolgáltatási és tájékoztatási kötelezettség esetén kizárólag az üzleti titokra hivatkozással tilalmazott az információ visszatartása. A banktitok azonban az üzleti titoktól elkülönült titokfajta, és erre nézve olyan jogszabályi felmentés nincsen, mint amilyen az üzleti titok esetében fennáll. Előadta, hogy a felperesek által kért adatok egyértelműen banktitoknak minősülnek, és az ilyen minősítés akadálya a közérdekből nyilvános adatok kiadásának.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja ki a felperesek részére képviselőjük útján

- a Magyar Fejlesztési Bank Zrt., illetőleg jogelődje, valamint a ..., a ..., a ..., illetve a ... között 1998. és 2009. augusztus 30-a között létrejött hitel- vagy kölcsönszerződéseket, azok mellékleteit, illetve módosításait;
- az arra vonatkozó adatokat, hogy a szerződések alapján évenkénti bontásban milyen összegű kölcsön (hitel) került folyósítására a fenti szervezeteknek ;
- az arra vonatkozó adatokat, hogy a hitel vagy kölcsönösszegeket mikor, milyen összegben vették fel, illetve fizették vissza;
- az arra vonatkozó adatokat, hogy esetlegesen milyen összegű lejárt tartozások állnak fenn, azoknak mi a jogi helyzete, behajtására milyen intézkedések történtek.

Az elsőfokú bíróság úgy határozott, hogy a le nem rótt 27.000 forint kereseti illetéket az eljárás illetékmentessége folytán a Magyar Állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette az Alkotmány 2. § (1) bekezdését, 7. § (1) bekezdését, 8. § (1) bekezdését, 61. § (1) bekezdését, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. § (1), (2) bekezdéseit, 81. § (1), (2), (3), (4) bekezdéseit, a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 1. § (1), (2), (3) bekezdéseit, az 1/A. § (1) bekezdését, a 2. § 4. pontját, 19. § (1), (2) bekezdéseit, a 20. § (1), (2), (3), (4), (6) bekezdéseit, a 21. § (1), (2), (3), (5), (7) bekezdéseit, az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 1. § (1) bekezdését, (2) bekezdés c) pontját, 3. § (1), (2) bekezdéseit, 4. § (1), (2) bekezdéseit, 5. § (1), (2) bekezdéseit, a Magyar Fejlesztési Bankról szóló 2001. évi XX. törvény 1. § (1), (2) bekezdéseit, 3. § (1),

(2), (3) bekezdéseit, 4. § (1) bekezdését, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 50. § (1), (2), (3) bekezdéseit, 51. § (1) bekezdését, 54. § (1), bekezdését, 55. § (1), (2), (3) bekezdéseit és az 55/A. §-át, valamint a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 3. § (5) bekezdését, 4. § (1) bekezdését, 163. § (1), (2), (3) bekezdéseit, 164. § (1) bekezdését, 206. § (1), (2) bekezdéseit.

Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy az alperesi zrt. 100%-os állami tulajdonban van, ezért alkalmazandók rá az állami vagyonról szóló jogszabály 5. § (1) és (2) bekezdései. Utalt továbbá arra, hogy az alperes által kezelt adatok az Avtv. és az állami vagyontörvény együttes értelmezése alapján közérdekből nyilvános adatoknak minősülnek.

Ehhez képest vizsgálta azt, hogy a Hpt. 50. §-ában meghatározott banktitok az Avtv. 19. § (3) bekezdésében meghatározott kivételek körébe sorolható-e.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az Avtv. 19. § (3) bekezdése alapján nem állapítható meg közvetlenül, hogy a banktitok, mint törvényben meghatározott titokfajta a közérdekből nyilvános adatok kiadásának eleve akadályát képezné. Tényként kezelte azt, hogy a banktitok törvényben rögzített mivoltánál fogva titokfajtanak minősül. Megállapította továbbá, hogy az adatfajta törvény határozta meg. Az Avtv. 19. § (3) bekezdése azonban együttes feltételekről rendelkezik, így az említetteken túlmenően szükség lenne arra is, hogy a 19. § (3) bekezdésének a)-f) pontjaiban foglalt feltételek valamelyikének is teljesülnie kellene. Ilyen körülményre történő utalás azonban a Hpt. hivatkozott szabályaiban nem található.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem nyert bizonyítást az, hogy önmagában a banktitok, mint titokfajta kivételt jelentene a közérdekből nyilvános adatok nyilvánossága tekintetében.

Értékelte az elsőfokú bíróság azt is, hogy alapvetően állami juttatásokról volt szó, mert kérdéses az, hogy a magyar ... üzleti alapokra helyezése egyáltalán megtörtént-e. Ha jelentős közpénz került elköltésre, akkor ennek sorsát az állampolgárok jogosultak figyelemmel kísérni. Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság az Avtv. 21. § (7) bekezdése alapján a kért adatok kiadására kötelezte az alperest.

Az elsőfokú bíróság az adatközlést az 1998. és az eredeti kérelem benyújtásának időpontja, vagyis 2009. augusztus 30. napja közötti időre vonatkozóan rendelte el.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérte.

Az alperes álláspontja szerint elsődleges szempont annak felismerése, hogy a banktitok a magántitok része, és mint ilyen, ugyanolyan alkotmányos védelem alatt áll, mint a közérdekű adat. Mivel a jelen perben elbírálandó jogvitában a két alapjog ütközése valósult meg, az egyik alapjog csak törvénnyel, a másik alapjog védelme

érdekében és a szükséges mértékben és arányos módon korlátozható. Az Avtv. rendelkezései csak az üzleti titok esetében biztosítanak elsőbbséget a közérdekű adatok javára. Nincs olyan egyéb törvény, amely lehetővé tenné, hogy az adatkezelő az üzleti titkon túlmenően, a magántitok fogalma alá tartozó egyéb titokfajtákat, pl. a banktitkot kiadja a közérdekű adat igénylőjének.

Az alperes tevékenységére irányadó Hpt. is csak az üzleti titok tekintetében korlátozza az Alkotmány 59. § (1) bekezdésébe foglalt alapjogot.

Hivatkozott arra, hogy az alperes egyszemélyes, zártkörű részvénytársaság formájában működő szakosított hitelintézet. Tevékenységére a Gt., a Hpt. és az MFB törvényben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

A Hpt. a banktitok megtartásának kötelezettsége alóli kivételeket kógens jelleggel határozza meg. A törvény pontosan megjelöli azokat az eseteket, amikor a banktitok megtartásának kötelezettsége nem terheli az alperest, ám a közérdekű adatigénylés, mint kivétel nem található ebben a kimerítő felsorolásban. A Hpt. kizárólag az üzleti titokra hivatkozással tiltja az információ visszatartását az Avtv-ben meghatározott adatszolgáltatási és tájékoztatási kötelezettség esetén. A Hpt. a banktitokra vonatkozóan korlátozza az Avtv. rendelkezéseinek alkalmazhatóságát.

Az alperes kitért arra is, hogy a hitelintézet és az ügyfél közötti bizalmi viszony központi eleme a banktitok, amelynek megőrzése minden pénzügyi szolgáltató törvényi kötelezettsége. A banktitok a banki működés egyik alapvető ismérve, banktitok nélkül bank nem létezik.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték.

Utaltak arra, hogy az Avtv. 19. § (3) bekezdése felsorolja azokat a kivételeket, melyek akadályát képeznék a közérdekű adatok kiadásának. Ezen törvényi felsorolásban azonban a banktitok nem szerepel. Hivatkoztak arra is, hogy a banktitok a bank és az üzletfele közötti viszony tartalmának megőrzését jelenti, ilyen értelemben azonban az ügyfélnek van releváns titka, míg a banknak kizárólag üzleti titka lehet. Az üzleti titok azonban nem lehet gátja a közérdekű adat kiadásának.

Előadták továbbá, hogy az alperes egyértelműen közfeladatot ellátó szervnek minősül és az adatkiadás egy vele ügyféli viszonyba kerülő másik közfeladatot ellátó szervre vonatkozó adatokra terjed ki. Hivatkoztak továbbá arra, hogy az alperes által őrzött titkok nyilvánosságra kerülése akkor teremthet visszatartási jogosultságot az alperesi oldalon, ha üzleti pozícióját ezeknek az adatoknak a nyilvánosságra kerülése veszélyeztetné. Tekintettel arra, hogy jelen esetben az adott szervezeteknek a pénzek átutalása már megtörtént, versenyhátrányt az alperes bizonyosan nem szenvedhet el. Elképzelhető, hogy az adatok fényében kellemetlensége keletkezik az alperesnek, azonban ez számára piaci hátrányt nem jelenthet. Nem tartható az a helyzet, hogy bármely kormány utasítására az alperes hitelezési tevékenységet végez, majd az ilyen úton kölcsönzött, illetőleg hitelezett állami pénzeszközökről a banktitokra hivatkozással ne lehessen ismereteket szerezni.

Az alperes fellebbezése alapos.

A másodfokú bíróság nem osztotta az elsőfokú bíróság által elfoglalt jogi álláspontot, ezért határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta.

Az elsőfokú bíróság az alkalmazandó jogszabályokat teljes körűen ismertette, azok közül a másodfokú bíróság a jogvita elbírálása szempontjából jelentős szerepük miatt az alábbiakat emeli ki.

A Hpt. 50. § (1) bekezdése szerint, banktitok minden olyan, az egyes ügyfelekről a pénzügyi intézmény rendelkezésére álló tény, információ, megoldás vagy adat, amely ügyfél személyére, adataira, vagyoni helyzetére, üzleti tevékenységére, gazdálkodására, tulajdonosi, üzleti kapcsolataira, valamint a pénzügyi intézmény által vezetett számlájának egyenlegére, forgalmára, továbbá a pénzügyi intézménnyel kötött szerződéseire vonatkozik.

A Hpt. 55/A. §-a alapján, nem lehet üzleti titokra hivatkozással visszatartani az információt a közérdekű adatok nyilvánosságára és a közérdekből nyilvános adatra vonatkozó, külön törvényben meghatározott adatszolgáltatási és tájékoztatási kötelezettség esetén.

A felperesek olyan adatok kiadását kívánták az alperestől, amelyek az alperes, mint hitelintézet és vele szerződéses viszonyban álló más személyek közötti polgári jogi jogviszonyára vonatkoztak. Az alperesi szervezet nem vitásan állami vagyont kezel, ugyanakkor ezt speciális tevékenységi körére figyelemmel hitelintézetként teszi. A Hpt. banktitokra vonatkozó 50. § (1) bekezdésének utolsó fordulata szerint a felperesek által igényelt adatok egyértelműen banktitoknak minősülnek, mivel a jogszabályhely szerint a pénzügyi intézménnyel kötött szerződésre vonatkozó információk kiadását jelentették.

Ilyen körülmények között a perbeli jogvita alapján azt kellett eldönteni, hogy a közérdekű adatok, illetőleg a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez fűződő jog előnyt élvez-e a banktitokhoz fűződő joggal szemben.

Az állami vagyonról szóló törvény 5. § (1) bekezdése közérdekből nyilvános adatnak minősíti az állami vagyonnal való gazdálkodásra vonatkozó és közérdekű adatnak nem minősülő adatot. Ugyanakkor úgy is rendelkezik, hogy ezen adat megismerhetőségét külön törvény korlátozhatja.

Az adatvédelmi perekben alapvetően az alperes személye, illetve az általa végzett tevékenység dönti el azt, hogy a közérdekű adatok kiadására vonatkozó Avtv. jogszabályi rendelkezései alkalmazhatóak-e rá, avagy sem. Amennyiben az adatvédelmi per alperesére külön jogszabály is irányadó, ennek rendelkezéseit is figyelembe kell venni az adatok kiadásának elbírálásakor.

Mivel az alperes állami vagyonnal és pénzeszközökkel gazdálkodik, főszabályként az Avtv. hatálya alá tartozik. Ugyanakkor tevékenysége annyiban speciális, hogy ezt

a tevékenységet banki üzem keretében végzi. Ennek gyakorlására irányadó szabályokat a Hpt. szabályozza.

A Hpt. titoktartással kapcsolatos VII. fejezetében a banktitok szabályozása során az 51. § (1) és (2) bekezdéseiben egyértelműen meghatározza azokat az eseteket, amikor harmadik személynek a banktitok kiadható. A törvényi felsorolás azonban a közérdekű adatok és közérdekből nyilvános adatok esetkörét nem tartalmazza. A Hpt. szabályozása egyértelműen a banktitok megóvását rendeli az 55. § (1) bekezdésében, ahol egyértelműen úgy rendelkezik, hogy aki banktitok birtokába jut, azt köteles időbeli korlátozás nélkül megtartani. A (3) bekezdés tilalmazza, hogy abban az esetben, ha valaki banktitok birtokába jut, azt felhasználja.

A szabályozás tartalma alapján nem lehetett figyelembe venni azt a felperesi jogi álláspontot, hogy a banktitok tartalmánál fogva kit illethet, illetve kit tesz érdekeltté a titok megóvásában. A Hpt. 50. § (1) bekezdésével meghatározott banktitok fogalmánál fogva, nyilvánvalóan a hitelintézet az a jogalany, amely elsősorban a banktitok birtokába jut, melyet a hivatkozott jogszabályi rendelkezés alapján köteles megőrizni.

A Hpt. az 55/A. §-ában csak az üzleti titokra vonatkozóan tartalmaz olyan rendelkezést, mely szerint az információt a közérdekű adatok nyilvánosságára és a közérdekből nyilvános adatra vonatkozó esetekben nem lehet üzleti titokra hivatkozással visszatartani. A Hpt., mint speciális jogszabály tehát sem pozitív, sem negatív szabályozási móddal nem teremti meg a lehetőségét annak, hogy banktitok fennállása esetében ezek az információk, közérdekű adat vagy közérdekből nyilvános adat tartalmára hivatkozással kiadásra kerüljenek.

A Hpt. szabályozása az állami vagyon tv. 5. § (1) bekezdésének második mondata szerinti kivételt jelenti, vagyis a Hpt., mint külön törvény, banktitokkal kapcsolatos szabályai a közérdekből nyilvános adatok megismerését korlátozzák.

Az alperesnek, mint a magánjog alanyának, állami bankként birtokába jutott banktitok megőrzéséhez fűződő joga, a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jog korlátját is jelenti.

Osztotta a másodfokú bíróság a felperesek azon álláspontját, hogy alapvető társadalmi cél az állami vagyon mozgásának társadalmi ellenőrzése, de jelen esetben ennek gátját képezi a speciális jogszabályi tilalom, illetőleg a külön törvényi felhatalmazás hiánya.

Az alperes fellebbezése eredményre vezetett, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-ának utaló szabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felpereseket kötelezte az alperes perköltségének egyetemleges megfizetésére.

A perköltség az alperesi jogi képviselőt a Pp. 67. § (2) bekezdése és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján megillető munkadíjból áll.

A per tárgyi illetékmentessége miatt a feleknek illetékfizetési kötelezettsége nem keletkezett.

Budapest, 2011. október 4.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Kisbán Tamás s.k.. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő